

Ú V O D	3
I.	
TEXTOVÁ ČÁST	
Ján Botto: Smrť Jánošíkova	4
Fraňo Kráľ: Koniec slávy	4
VÝKLADOVÁ ČÁST	
1. <u>Postavení spisovné slovenštiny v ČSSR</u>	5
1.1. Slovenština jako národní jazyk	5
1.2. Vztah češtiny a slovenštiny ve federalizované ČSSR	6
1.3. Základní etapy vývoje slovenského jazyka	7
Cvičení a úkoly	10
II.	
TEXTOVÁ ČÁST	
Ľudovít Štúr: Na výšinách	11
Jozef Gregor Tajovský: Bojko	11
VÝKLADOVÁ ČÁST	
1. <u>Slovenský jazyk ve vyučování mateřskému jazyku na</u> <u>1. st. ZŠ</u>	13
1.1. Poznávání slovenštiny v předmětu český jazyk	13
1.2. Pasivní česko-slovenský bilingvismus	14
1.3. Podíl předmětu český jazyk na výchově k česko-slovenské státnosti	15
1.4. Učitel mateřského jazyka a jeho úloha při uskutečňování idejí česko-slovenské vzájemnosti	16
Cvičení a úkoly	17
III.	
TEXTOVÁ ČÁST	
Ľudmila Podjavorinská: Sirotky	19
Martin Kukučín: Rysevá jalovica	19
VÝKLADOVÁ ČÁST	
ZÁKLADY SLOVENSKÉ MLUVNICE	20
A. <u>Hláskosloví</u>	20
1. <u>Hlásky a písmena</u>	20
2. <u>Výslovnost hláskových skupin</u>	24
3. <u>Základní pravopisné jevy</u>	25
Cvičení a úkoly	27

IV.

TEXTOVÁ ČÁST

Ivan Krasko: Vždy si myslím 29

Janko Jesenský: Slovenčina 29

Peter Jilemnický: Prievan 29

VÝKLADOVÁ ČÁST

B. Tvarosloví 31

1. Specifické (diferenční) znaky slovenského tvarosloví 31

2. Skloňování jmen 32

2.1. Skloňování podstatných jmen 33

Cvičení a úkoly 33

Přehled skloňování podstatných jmen 35

V.

TEXTOVÁ ČÁST

Laco Novomeský: Mladosť 36

Rudolf Jašík: Mŕtvi nespievajú 36

VÝKLADOVÁ ČÁST

Skloňování podstatných jmen (pokračování) 37

Cvičení a úkoly 41

VI.

TEXTOVÁ ČÁST

Vojtech Mihálik: Spev nad kolískou 43

Milan Lajčiak: Pieseň domova 43

Božena Slančíková-Timrava: Príde čas 44

VÝKLADOVÁ ČÁST

2.2. Skloňování přídavných jmen 45

Cvičení a úkoly 48

VII.

TEXTOVÁ ČÁST

Miroslav Válek: Slovo 50

Pavel Koyš: Tak by som ti chcel napísať 50

Ľudo Ondrejov: Sym môj milený 51

VÝKLADOVÁ ČÁST

2.3. Skloňování zájmen 52

2.4. Skloňování číslovek 56

Cvičení a úkoly 61

VIII.	
TEXTOVÁ ČÁST	
Mária Ďuričková: Orava, Orava	62
Krista Bendová: Génius	62
František Švantner: Horiaci vrch	63
VÝKLADOVÁ ČÁST	
3. Č a s o v á n í s l o v e s	64
3.1. Obecný rozdíl mezi slovenskými a českými slovesy	64
3.2. Tvary sloves	64
C v i č e n í a ú k o l y	68
IX.	
TEXTOVÁ ČÁST	
Rudolf Fabry: Jak ti to dlho trvá	70
Ede Urx: O starom Petrovi, horách a alkohole	70
VÝKLADOVÁ ČÁST	
3.3. Třídění sloves	71
C v i č e n í a ú k o l y	74
X.	
TEXTOVÁ ČÁST	
Pavol Országt-Hviezdoslav: Ó mládež naša	75
Vincent Šikula: Žobráci	76
VÝKLADOVÁ ČÁST	
4. N e o h e b n é s l o v n í d r u h y	77
4.1. Příslovce	77
4.2. Částice	79
4.3. Citoslovce	79
4.4. Předložky	79
4.5. Spojky	80
C v i č e n í a ú k o l y	80
XI.	
TEXTOVÁ ČÁST	
Svetozár Hurban Vajanský: Pýcha Tatier	82
Ján Solovič: Zlatý dážd	82
VÝKLADOVÁ ČÁST	
C. <u>P o z n á m k y k e s k l a d b ě s l o v e n š t i n y</u>	83
1. Expresivní prvky ve větné stavbě	84
2. Modální, fázová a limitní slovesa ve větě	84

3. Jednočlenné věty	85
4. Používání tvarů trpného rodu	85
5. Vytčený infinitiv	85
6. Rozdíly v slovesných vazbách	85
7. Vykání	86
C v i ě n í a ú k o l y	87
XII.	
TEXTOVÁ ČÁST	
Janko Kráľ: Jarná pieseň	88
Mária Rázusová-Martáková: Pišťalka	89
VÝKLADOVÁ ČÁST	
D. S l o v n í z á s o b a z d i f e r e n č n í h o h l e d í s k a	89
1. Shodná část slovní zásoby	89
2. Rozdílná část slovní zásoby	90
2.1. Vrstva slov formálně (podobou) odlišných	90
2.2. Vrstva slov významem odlišných (česko-slovenská homonyma)	91
2.3. Frazeologické rozdíly	93
C v i ě n í a ú k o l y	94
XIII.	
TEXTOVÁ ČÁST	
Emil Boleslav Lukáč: Je hviezdou táto zem	95
Klára Jarunková: Jediná	95
VÝKLADOVÁ ČÁST	
E. R o z d í l y v s l o v o t v o r n ý c h p r o s t r e d - c í c h č e š t i n y a s l o v e n š t i n y	97
1. Příponové odvozeniny	97
2. Předponové odvozeniny	99
3. Zkratky a značky	100
C v i ě n í a ú k o l y	100
XIV.	
TEXTOVÁ ČÁST	
Pavol Országh-Hviezdoslav: Krvavé sonety	101
Rudo Moric: O mŕtvom vtáčikovi	101

VÝKLADOVÁ ČÁST

Jazykový rozbor textu (z diferenčního
hlediska)

Text k rozboru

1. Lexikální rovina

2. Slovtvorná rovina

3. Hlásková rovina

4. Tvarová rovina

5. Větná rovina

Cvičení a úkoly

102

102

104

106

106

108

111

112

XV.

TEXTOVÁ ČÁST

Milan Lajčiak: Ich nezarastie bodlače

Vladimír Mináč: Marka Nalezenka

113

113

VÝKLADOVÁ ČÁST

Překlad slovenského textu1. Překlad jako prostředek pro porozumění obsahu
a estetické stránce slovenského textu

2. Umělecký překlad

Cvičení a úkoly

114

114

117

122

Užitá a doporučená literatura

124

OBSAH

126